

What if lab ProRail | Het Circulaire Station

Bygg Architecture & Design
25 - 03 - 2020

ONDERZOEK STATION DEURNE

In het eerste voortgangsgesprek kwam naar voren dat in Deurne al geruime tijd geëxperimenteerd wordt met adoptie van het stationsgebied en het activeren van de lokale community om verbinding te maken met het station. Dit burgerinitiatief heet Coöperatie Stationspark Deurne en het toeval wil dat station Deurne afgelopen week een Engelse Community Rail Award heeft gewonnen. Wij zijn naar Deurne gegaan en hebben de initiatiefnemer Michel Lintermans kunnen interviewen (gelukkig was dit nog mogelijk voor de sociale onthouding).

We hebben hiervan geleerd dat het station en het stationsgebied wel degelijk door de lokale community kan worden "geadopteerd", verbeterd, verduurzaamd, groener, mooier en veiliger gemaakt. Een dergelijk initiatief verbindt de omgeving met het station en het duurzame verhaal kan worden verteld en kan zorgen voor bewustwording over circulaire principes op en rond het station.

We hebben ook kunnen concluderen dat dit concept op te schalen is naar andere stations (steeds met een andere couleur locale). Iedere stationsomgeving heeft een andere identiteit en binnen de lokale context spelen andere behoeften. Bij de coöperatie in Deurne speelt de gedachte om hun kennis te ontsluiten voor een nationaal netwerk. Wij stellen ons de vraag hoe wij vanuit het What If lab met design thinking bij kunnen dragen aan deze beweging en een link kunnen leggen met de circulaire ambities van ProRail.

ONTWERP METHODOLOGIE:

In 2030 heeft ProRail de ambitie om haar infrastructuur voor 95% circulair te hebben. We zien deze ambitie alleen gerealiseerd worden, wanneer we bottom-up initiatieven laten samenwerken met top-down ideeën.

We zien circulaire economie, niet alleen als een materialen cyclus, maar ook als een menselijke kringloop, die eenieder verbindt en in haar kracht zet.

We begrijpen het gegeven dat sociale initiatieven niet altijd en niet in iedere context werken. Daarom stellen we een methodologie voor die door een top-down aanpak bottom-up initiatieven aanwakkert.

We creëren hierdoor een dialoog tussen ProRail, circulaire designers en ingenieurs, met de lokale vaardigheden en participatie, om te zien hoe deze onderlinge relatie alle partijen veerkrachtig maken. Het station kan een voortdurend living lab worden en een verbinder voor dit soort burgerparticipatie.

Britten noemen maatschappelijke functie Engelse prijs voor station

DEURNE - Michel Lintermans vertelt al jaren in ons het station en de sportruimte in Deurne te verbeteren. Het begon eigenlijk als grap. Tijdens een vergadering van de Deurne Sportvereniging in de Deurne Sportvereniging werd er een wedstrijd afgevoerd tussen Deurne en een ander dorpje naar de sportruimte. De wedstrijd werd gewonnen door Deurne. Het was een leuke wedstrijd, maar het was ook een wedstrijd om de sportruimte te verbeteren. Het was een leuke wedstrijd, maar het was ook een wedstrijd om de sportruimte te verbeteren.

De Markt vol met oldtimers

De Markt vol met oldtimers. Foto: Wouter van Duijn

Lokaal privaat initiatief op het Nederlandse station: Een nieuwe weg naar een leefbaar en multifunctioneel knooppunt?

Van grauw naar groen: een elektrische hutsje bij het station wordt beplant met een natuurafbeelding.

Coöperatie Stationspark Deurne zet de toon Renaissance van de burgercoöperatie

Coöperaties zijn de laatste jaren in trek om burgerinitiatieven van de grond te krijgen. Een model dat rond 1900 in trek was, beleeft een wederopstanding. Waarom slaat het aan en hoe gaat men te werk? We vroegen het Michel Lintermans, initiatiefnemer van Coöperatie Stationspark Deurne.

8 NIEUW EIGENAARSHIP | najaar 2016 Tekst: Michiel G.J. Smit

Deurne
Interview met Michel Lintermans - Cooperatie StationPark Deurne.

zwerfboekenkast
mobile moestuin
planten en bloemen rond het station
bloembollen en weide bloemen inzaaien
groenonderhoud
Buurkracht, bewust maken van energieverbruik
kunst in het gebied.
foto's op transformator huisjes

Deurne Station analysis

HET CIRCULAIRE FESTIVAL

De stations in Nederland circulair maken is een opgave die niet alleen top down gerealiseerd kan worden, er liggen hier ook kansen om ruimte te bieden aan bottom-up ontwikkelingen en initiatieven. Circulariteit ontstaat wanneer de directe omgeving en de community een blijvende participatie leveren in het circulair houden van de stationsgebieden. Omdat dit onderwerp nog ver van de mensen afstaat, moeten we beginnen informeren en met het uitnodigen en activeren van lokale communities om de stations heen en ze bekend maken met de principes en ook "eigenaar" van hun station laten worden.

Het is lastig om activatie te top down te initiëren, maar het kan wel. Middels een basis structuur die door mensen zelf ingevuld kan worden ontstaat de mogelijkheid om gecontroleerd vrijheid en initiatief neer te leggen bij sommige leden van de lokale gemeenschap.

Het festival voorziet in de basis structuur, met een fysieke plek (een tijdelijk circulair paviljoen), maar ook met de ondersteuning van een digitaal platform dat informatie en initiatieven door het land heen met elkaar verbindt.

De fysieke ingreep van het festival, kan een modulair makkelijk verplaatsbare structuur zijn, die als een basisstation werkt en vanuit waar museale en informerende activiteiten gestart kunnen worden. Dit basisstation is uitbreidbaar door de mogelijkheid te bieden aan mensen om zelf aan de slag te gaan met ideeën die zelf verzonnen worden, of die al reeds via het platform gedeeld worden.

Een eerste ingreep wordt door ProRail en door ons geïnitieerd en daarmee is het festival geopend.

Wij zien mogelijkheden om tijdens DDW wellicht op Strijp-S een eerste interventie te starten. Tijdens DDW kan het festival en de mogelijkheden om dit idee af te roepen voor een eigen locatie gepromoot worden.

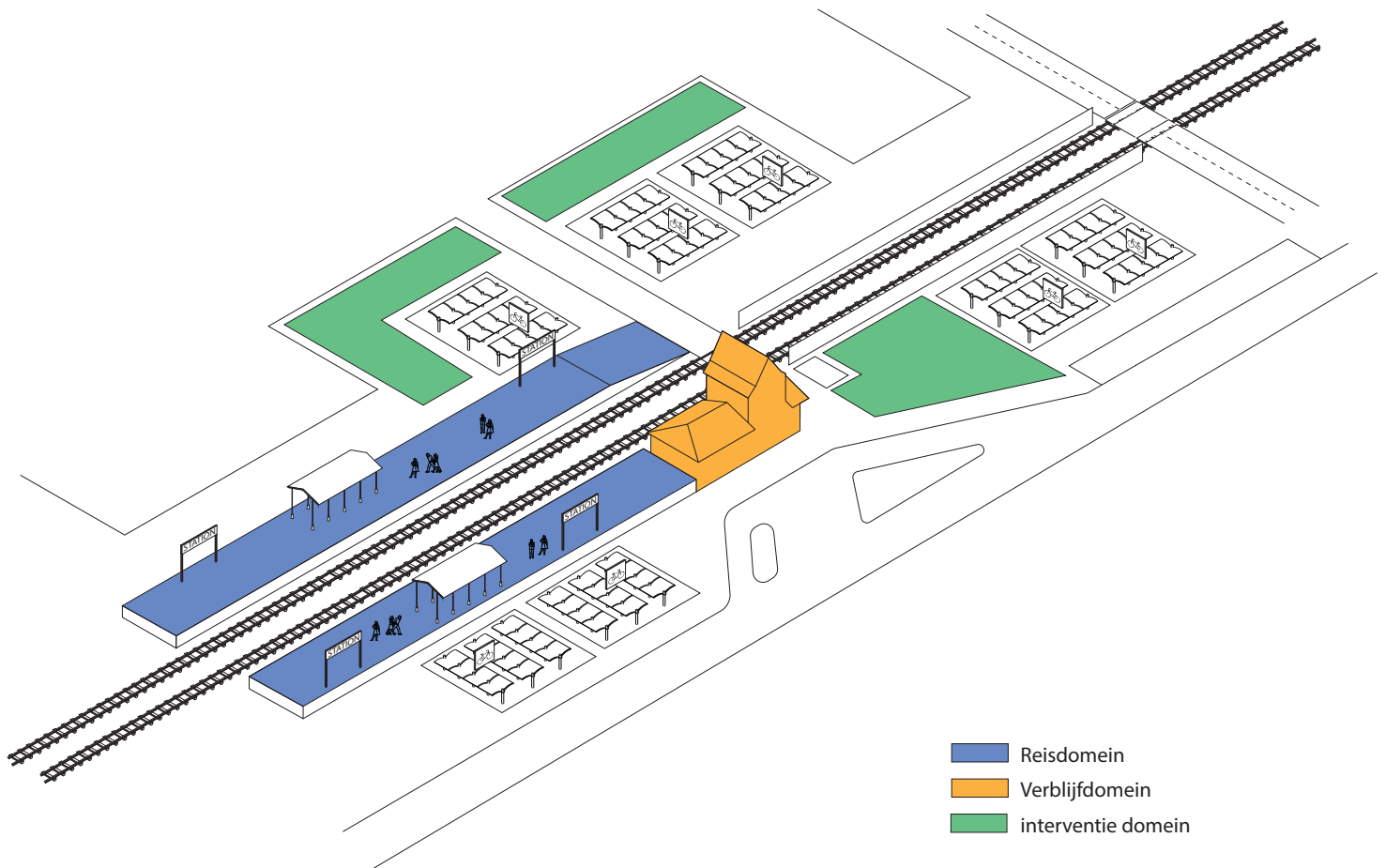
Wij gaan ervanuit dat mensen zelf dit idee willen adopteren en dat ProRail de nodige faciliteiten biedt, het programma zal zich meestal plaatsvinden in het overgangsbied en vanwege de tijdelijke opzet, niet lastig te vergunnen zijn. Het festival is afroepbaar en staat voor een aantal maanden op een locatie. De invulling is locatie afhankelijk en kan per station worden afgestemd op de behoeftes.

DIGITAAL PLATFORM

Wij willen een online platform koppelen aan de fysieke interventies die om en op de stations plaatsvinden. Het platform ontsluit de verhalen van geslaagde en misschien minder geslaagde experimenten, als ook een toolbox voor circulaire interventies die plaats kunnen vinden op en om de stations. Het platform wordt de verzamelplaats voor de gewonnen informatie vanuit de verschillende initiatieven en ter inspiratie voor andere initiatiefnemers.

Het platform, bestaat uit materiaalbanken, toolboxes voor circulaire interventies, verslaglegging van het reizende circulaire festival en een forum om de ontwikkelingen te registreren.

We denken aan een platform dat in de loop der tijd groeit door input van alle participanten (lokale stationsinitiatieven) om uiteindelijk tot een dynamisch adviesorgaan te komen waar wijken en dorpen uit kunnen putten om hun station circulair te verbinden met de rest van het netwerk.

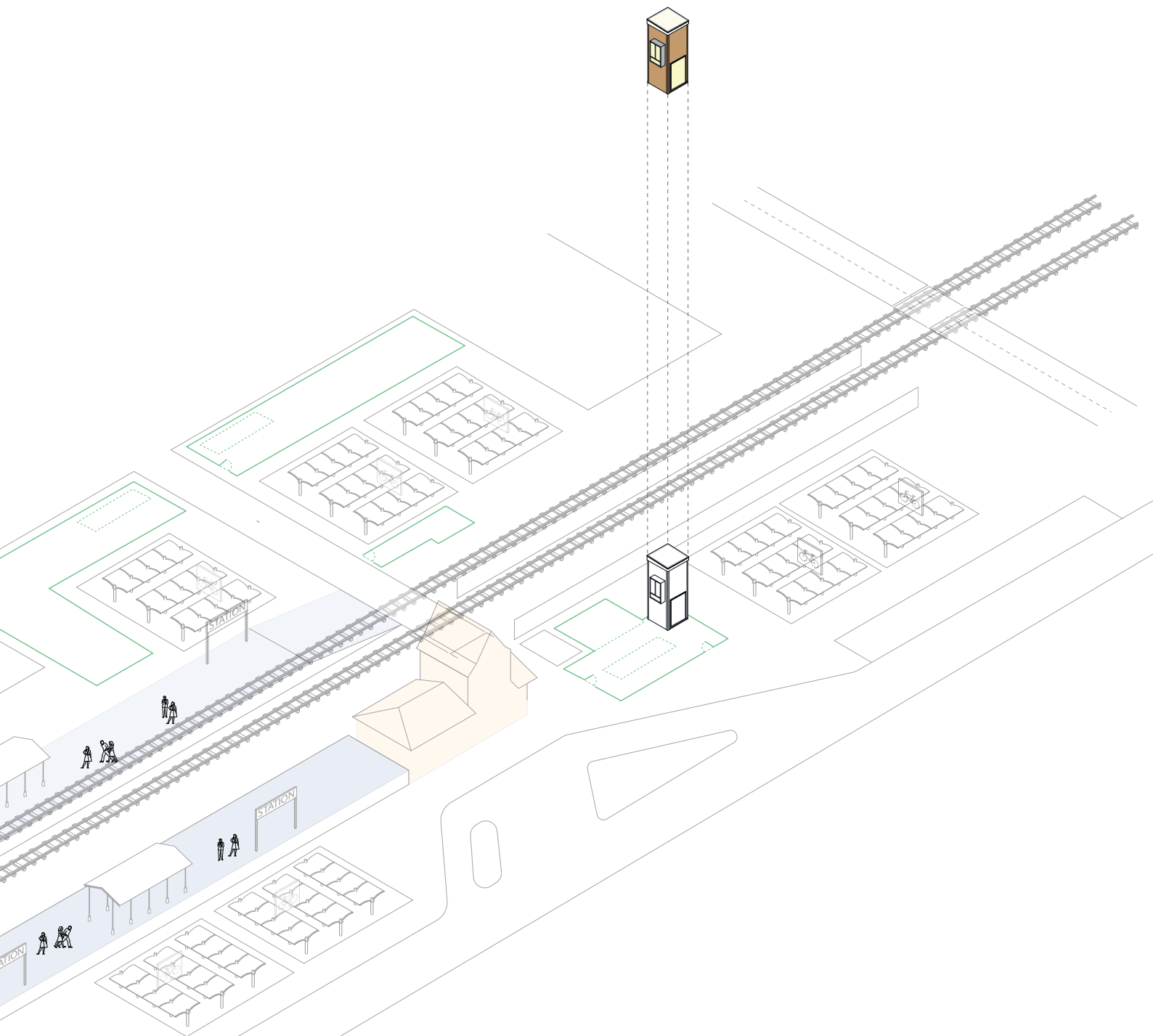
ONTWERP METHODOLOGIE

In 2030 heeft ProRail de ambitie om haar infrastructuur voor 95% circulair te hebben. We zien deze ambitie alleen gerealiseerd worden, wanneer we bottom-up initiatieven laten samenwerken met top-down ideeën.

We zien circulaire economie, niet alleen als een materialen cyclus, maar ook als een menselijke kringloop, die eenieder verbindt en in haar kracht zet.

We begrijpen het gegeven dat sociale initiatieven niet altijd en niet in iedere context werken. Daarom stellen we een methodologie voor die door een top-down aanpak bottom-up initiatieven aanwakkert.

We creëren hierdoor een dialoog tussen ProRail, circulaire designers en ingenieurs, met de lokale vaardigheden en participatie, om te zien hoe deze onderlinge relatie alle partijen veerkrachtig maken. Het station kan een voortdurend living lab worden en een verbinder voor dit soort burgerparticipatie.

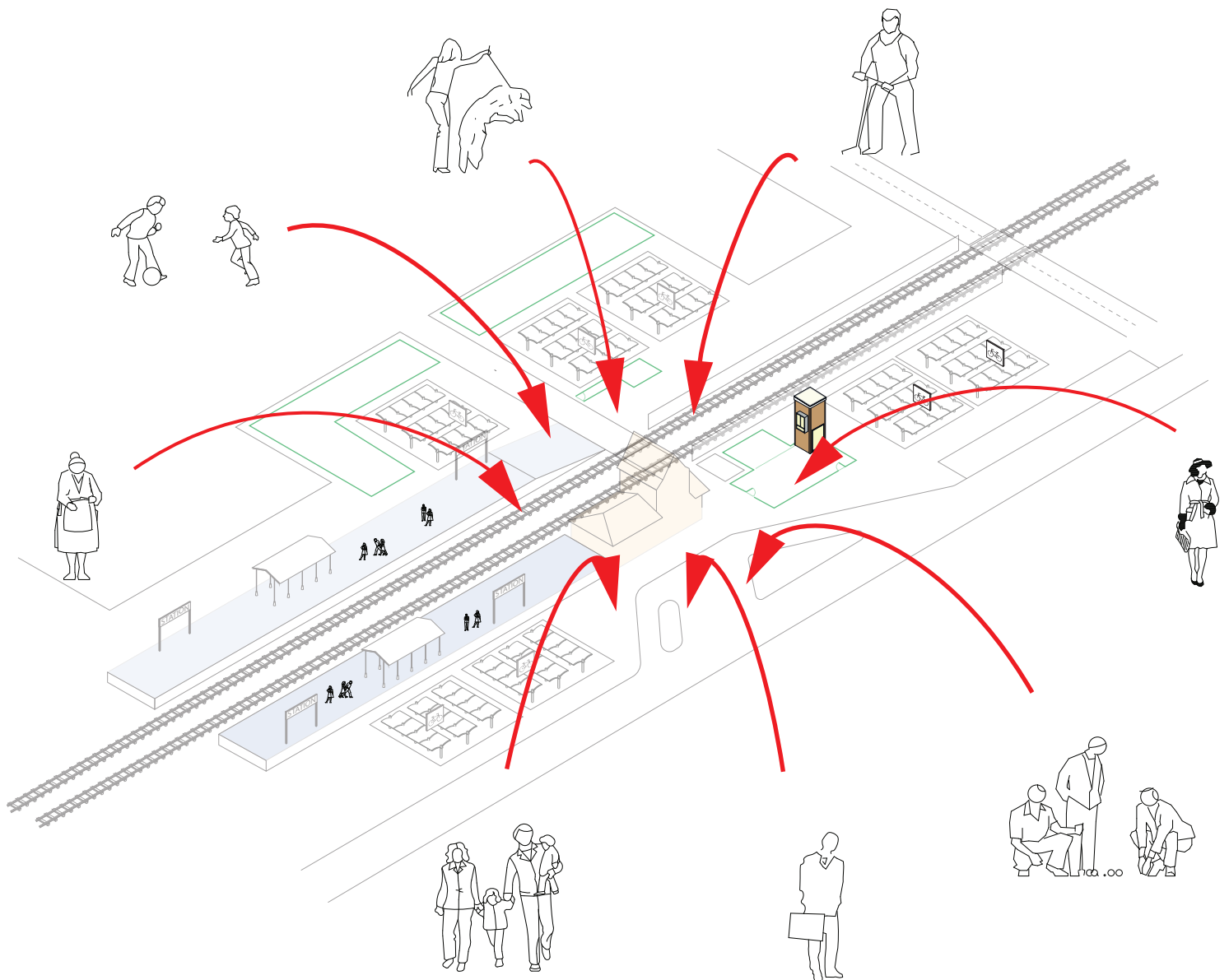

STAP 1: DE REURING

We plaatsen een circulaire paviljoen op het station (in het omgevingsdomein) als een activatietool, gebouwd op een aantal circulaire principes (modulair, snel te bouwen en te transporteren, herbruikbaar, biobased materialen).

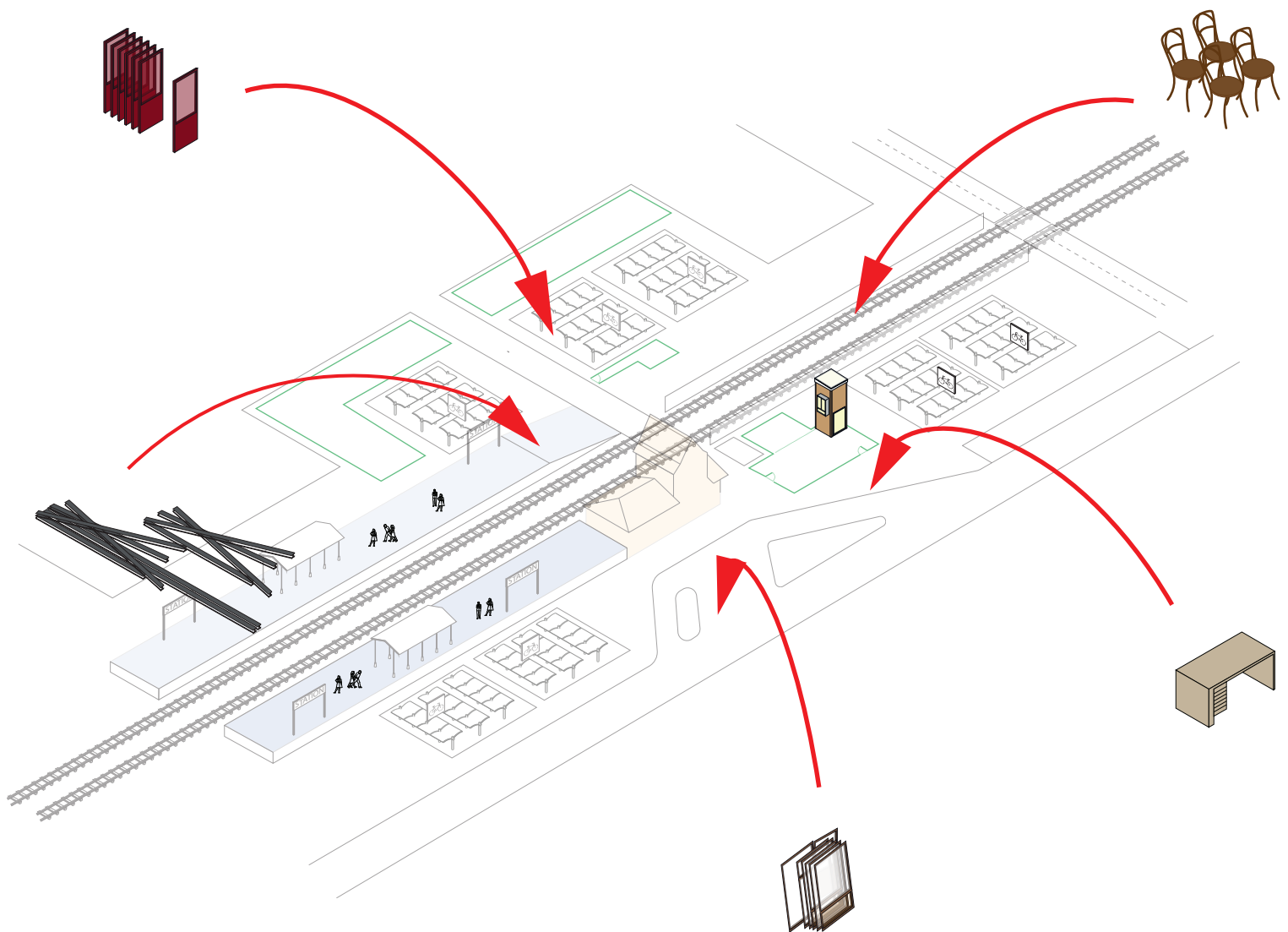
Het paviljoen vertelt het verhaal van de geschiedenis van het betreffende station en de omgeving. Tegelijkertijd vertegenwoordigt het de meest recente innovaties op het gebied van circulair bouwen, om op dit vlak bewustzijn te creëren bij de lokale community.

Rondom dit paviljoen, definiëren we ruimte, die gebruikt kan worden voor lokale interactie. We zien dit als een theateraal gebaar, om potentiële gebruikers te triggeren.

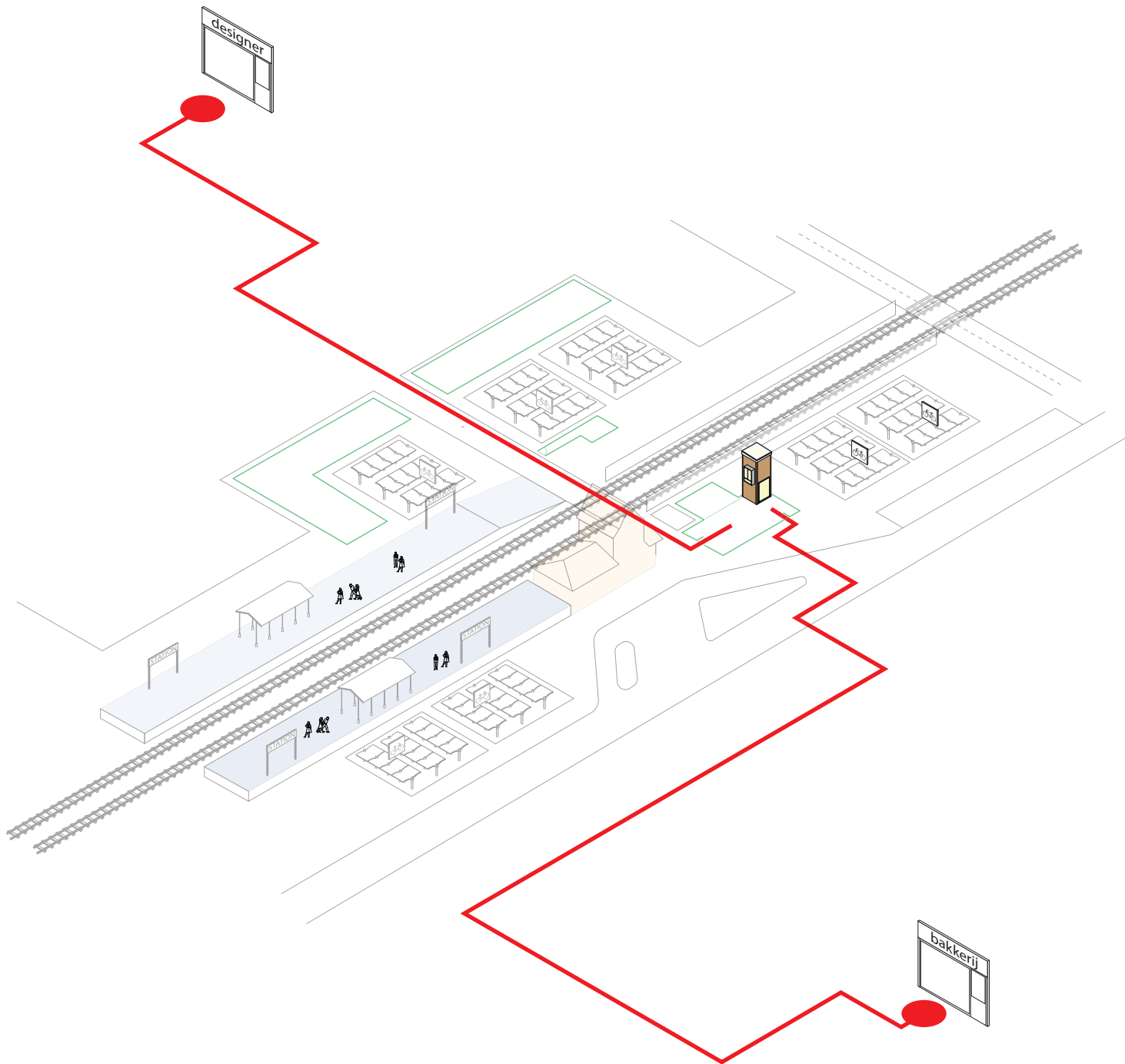
STAP 2: DE BETROKKENHEID

We activeren de ruimte en we plegen een aantal interventies binnen het stationsgebied om mensen aan te zetten tot participatie. We organiseren bijvoorbeeld een groot diner aan een lange tafel.

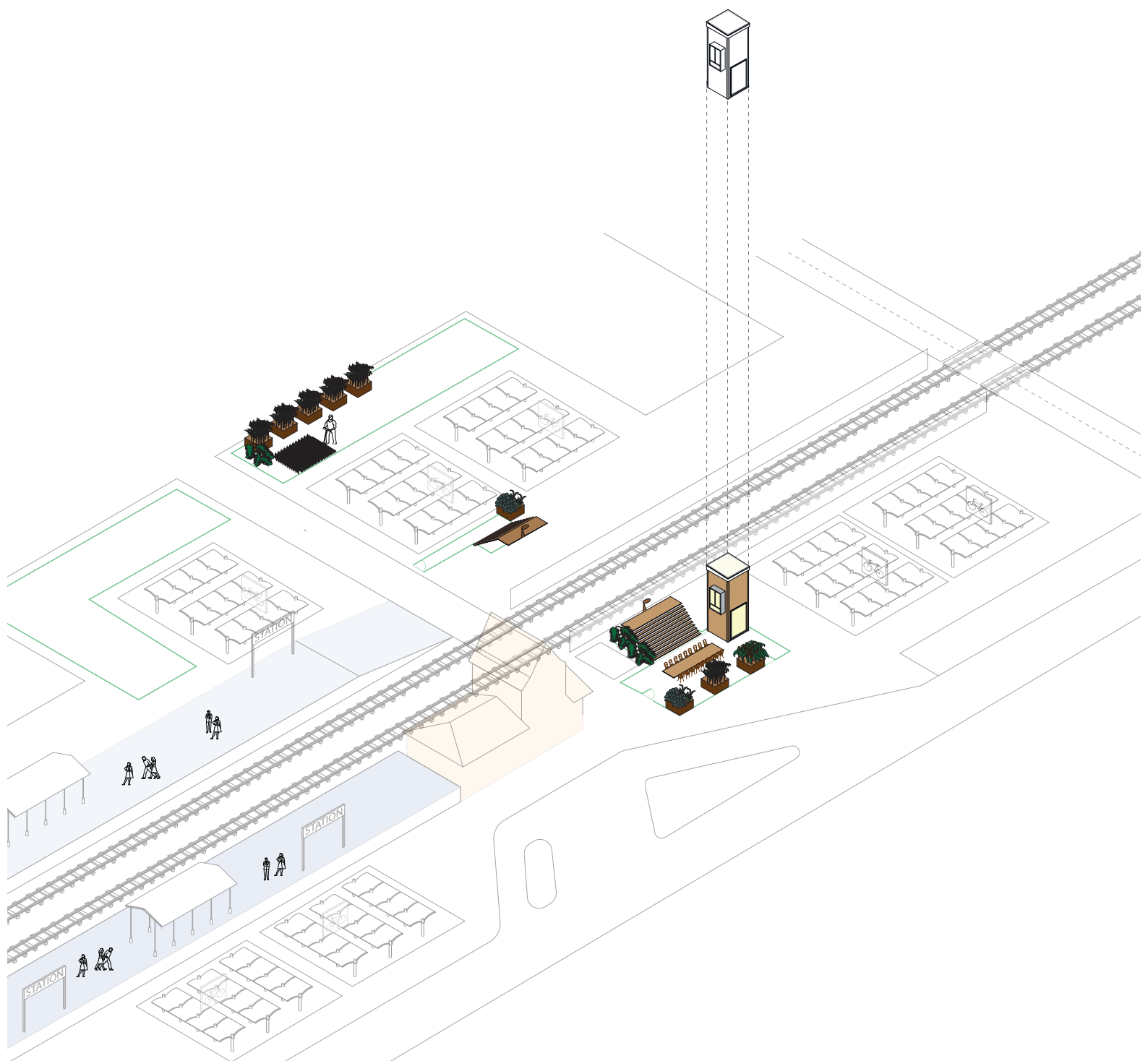
STAP 3: HET VERZAMELEN

Door de betrokkenheid, begint de lokale community te definiëren welke interventies ze willen toepassen in het stationsgebied. Van daaruit ontstaat het verzamelen van verschillende benodigde elementen, om deze interventies mogelijk te maken.

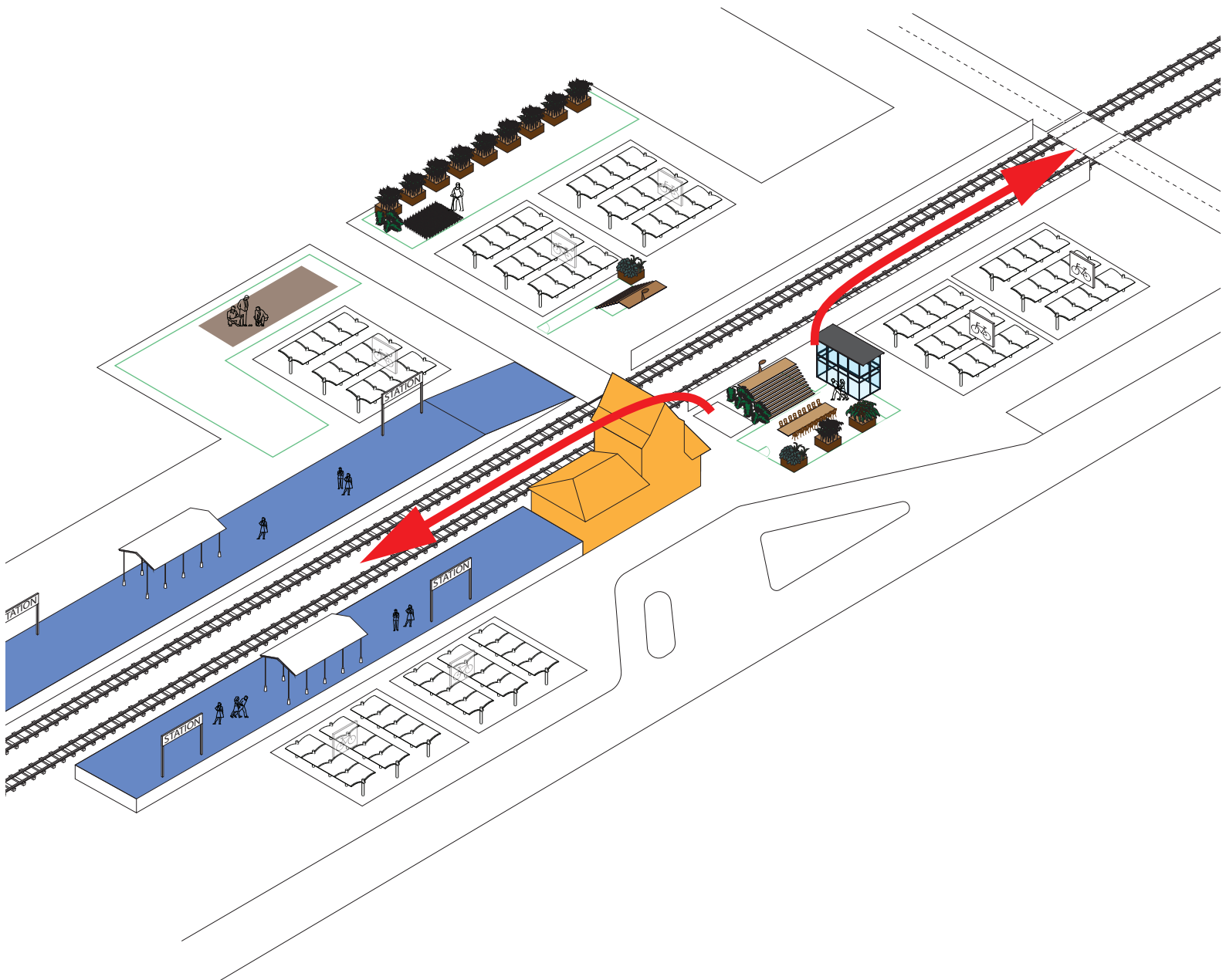
STAP 4: DE ONDERNEMERS

In de volgende stap worden lokale ondernemers geïnteresseerd. We zijn hen als cruciale stakeholders die business verbinden aan het station en haar gebruikers, waarmee de ontplooiende activiteiten ondersteunt worden.

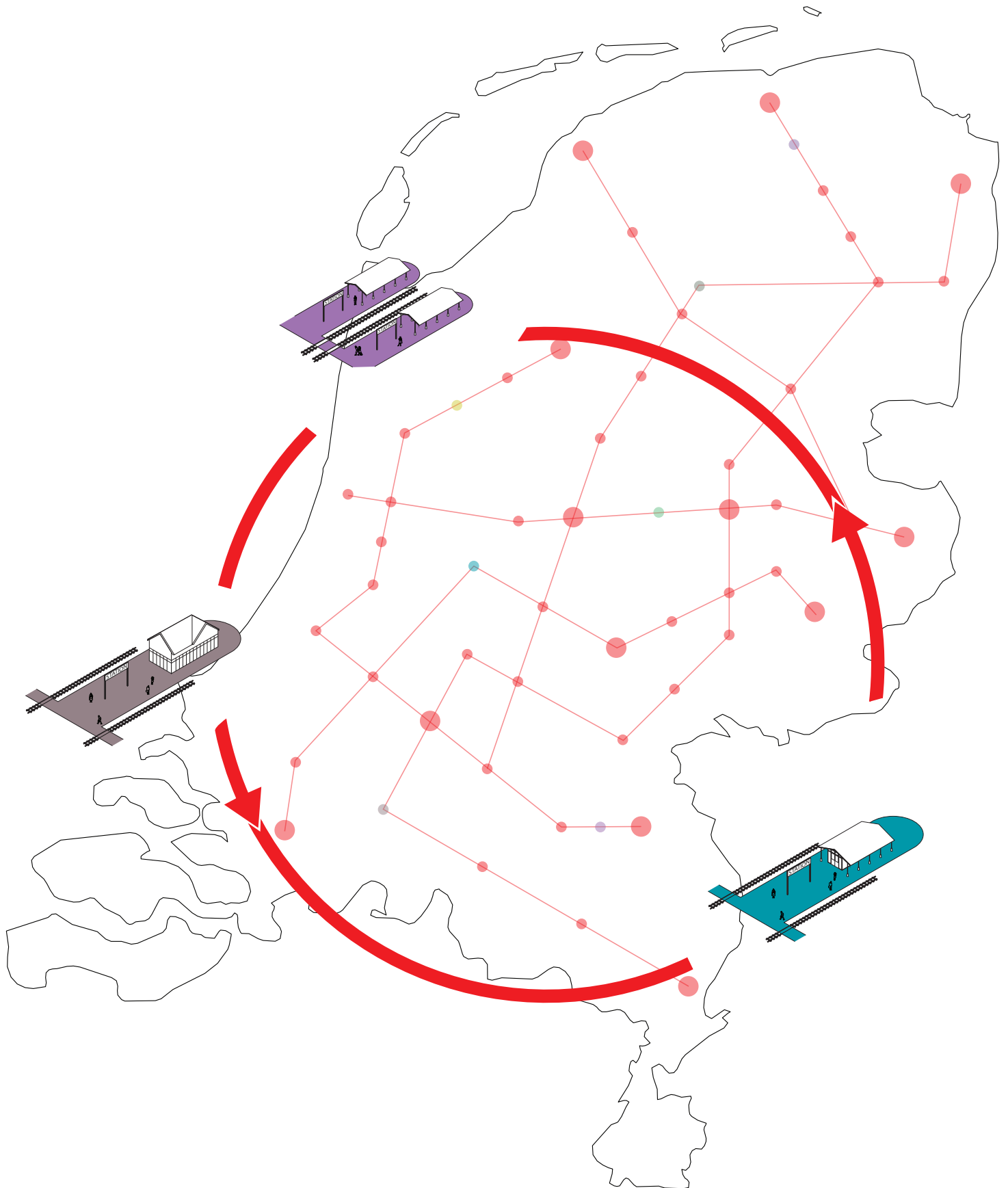
STAP 5: HET ONTSTAAN VAN EEN VERHAAL

De interventies leiden er mogelijk toe dat de lokale community een langdurigere relatie met het station aangaan en deze willen adopteren end at maakt het voor ons mogelijk het tijdelijke paviljoen te verwijderen, zodat de lokale community zelf verder gaat met experimenten en ontdekkingen. Het tijdelijke paviljoen kan weer doorreizen naar een ander station, waar het opnieuw een community kan gaan activeren.

STAP 6: HET VERHAAL VERTELLEN

Alle geleerde lessen en ervaringen (zowel goede als slechte) worden gedeeld met andere stations en experimenten.

STAP 7: HET VERSPREIDEN

Met een digitaal platform streven we naar het verspreiden en voeden van alle verhaallijnen, afkomstig uit de sociale, circulaire experimenten op de stations. We geloven dat door deze experimenten nieuwe ideeën en visie kunnen worden opgetekend voor ProRail.